

HORIZONT 2022/2

Migrációkutató Intézet

Tóth Klaudia: [Koronavírus előtti időket idéz az illegális határátlépések száma az Európai Unió külső határainál](#)

Tóth Klaudia: Koronavírus előtti időket idéz az illegális határátlépések száma az Európai Unió külső határainál

1. BEVEZETÉS

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (továbbiakban: Frontex) 2022. január 11-én publikált előzetes adatai szerint 2021-ben közel 200 000 illegális határsértést regisztráltak az Európai Unió (továbbiakban: EU) külső határainál. Ez 38%-os növekedést jelent 2019-hez képest (141 846) és 57%-os növekedést 2020-hoz viszonyítva (125 226). Az illetékes hatóságok által kibocsátott számsorokat és a nemzetállami statisztikákat elemezve szinte biztosak lehetünk abban, hogy a közeljövőben sem fog drasztikus mértékben csökkenni az Európára nehezedő migrációs nyomás. Ez a gyakorlatban oda vezet, hogy a szabadság mag gondolatán nyugvó Európai Unió egyre távolabb kerül az alapítók által elképzelt vízióktól. A turbulens, biztonsági kihívásokkal tűzdelt napjainkban ugyanis nem a határőrizet továbbgyűrűző megszüntetését láthatjuk Európa-szerte, hanem az egymás után épülő biztonsági határzárakat, kerítéseket és az újfent működő határőrizeti ellenőrzőpontokat. A 2015 óta tartó migrációs nyomás továbbra is megosztja és polarizálja az Európai Unió közösségét – e kérdés kapcsán immár hét éve nem tudnak közös nevezőre jutni az EU vezetői, holott a helyenként erőszakosságba átforduló, döntő többségében előre kitervelt és illegális módon

ABSZTRAKT

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex) előzetes adatai szerint közel 200 000 illegális határsértés történt az Európai Unió külső határainál 2021-ben. Ez 2017 óta a legmagasabb szám: összesen 38%-os növekedést jelent 2019-hez képest és 57%-os növekedést 2020-hoz viszonyítva, amikor a COVID-19 korlátozások erős hatását figyelhettük meg. Az elmúlt év kapcsán három igen fontos és érdekes megfigyelést lehet rögzíteni: Kelet-Európa térségében egy új migrációs válsággóc alakult ki, a közép-mediterrán folyosó továbbra is a legforgalmasabb Európába vezető útvonal, illetve az is egyértelművé vált, hogy a fizikai határvédelem és ellenőrzés veszi fel leghatékonyabban a harcot az illegális migrációval szemben.

szervezett tömegek toborzása, utaztatása és kiszolgáltatott helyzetben való tartása az uniós politikai vezetők szeme láttára történik.

2. A LEZÁRÁSOK CSÖKKENTETTÉK AZ ILLEGÁLIS HATÁRÁTLÉPÉSEK SZÁMÁT

Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség a nemzetállamoktól kapott adatok alapján naprakész statisztikát¹ vezet arról, hogy az Európába vezető migrációs útvonalakon mennyi illegális határátlépés történik havonta az Unió külső határainál. Fontos tudni, hogy az adatok nem a személyek számára, hanem az illegális határátlépések észlelésére vonatkoznak. Ez azt jelenti, hogyha egy ember illegális módon többször bejut az EU területére, akkor az újra és újra rögzítésre kerül. Jelenleg nincs olyan uniós rendszer, amely képes lenne nyomon követni a migránsok mozgását, s emiatt nem lehet pontosan megállapítani a külső határt illegálisan átlépő személyek valós számát sem. Ennek ellenére a havonta megjelenő Frontex-jelentések alapján megállapítható, hogy az irreguláris migrációhoz kötődő érkezésszámok újra kúsznak felfelé.²

2020-ban a koronavírus-járvány jelentős hatást gyakorolt a migrációra és a személyi mobilitásra, mivel az európai államok döntő többsége korlátozta a nemzetközi, határokon átnyúló és belső mozgásokat, ezzel is minimalizálva a pandémia terjedését és következményeit. Annak lehettünk a szemtanúi, hogy a lezárások, a fokozott határfelügyelet, illetve a politikai akarat is egy irányba mutatott: az EU-n belül újra fontossá váltak a fizikai határvonalak és azok ellenőrzése. A járvány miatt bevezetett restriktívok az Európai Unió külső határaihoz érkezők számára is hatottak: míg 2018-ban és 2019-ben több mint 140 ezer feletti illegális határátlépést regisztráltak³, addig 2020-ban csupán 125 224 darabot⁴. A koronavírus-járvány kitörése és elterjedése hirtelen vetette vissza az EU határain rögzített illegális határátlépések számát, illetve a beadott menedékkérelmek mennyisége is jelentős mértékben megcsappant. A 2020 áprilisában feljegyzett

---

¹ FRONTEX 2022a.

² FRONTEX 2022b.

³ FRONTEX 2020a. 24.

⁴ FRONTEX 2021a. 14.

jogszerűtlen bejutások száma 900-ra csökkent, ami a legalacsonyabb érték azóta, hogy a Frontex 2009-ben megkezdte a határadatok gyűjtését.⁵

Ami a migrációs útvonalakat illeti (*lásd 1. ábra*): a **kelet-mediterrán útvonalon** (Ciprus, Görögország tengeri határa, valamint Görögország és Bulgária szárazföldi határszakaszai Törökországgal) 76 százalékkal kevesebb határsértést (20 283) jegyeztek fel 2020-ban, mint 2019-ben. Ez valószínűleg abból adódik, hogy ekkor kevesebben indultak el Törökországból Görögország felé a politikai és gazdasági faktorok változása miatt annak ellenére, hogy 2020 februárjában Törökország bejelentette, hogy nem állja többé útját az Európába igyekvő migránsoknak.⁶ Emellett szerepet játszott ebben Athén erősödő elkötelezettsége a határvédelem kapcsán. Ez a fajta csökkenés a **közép-mediterrán folyosóról** már nem volt elmondható. Olaszország és Málta kapcsán háromszor több érkezőt regisztráltak a hatóságok 2020-ban. Míg 2019-ben mintegy 14 003 jogszerűtlen határátlépés történt, addig 2020-ban 35 673 (254 százalékos emelkedés). Spanyolország vonatkozásában (**nyugat-afrikai és nyugat-mediterrán útvonalak**) is emelkedést lehetett észlelni: 23 029 illegális belépést detektáltak a Kanári-szigeteken és 17 228-at Spanyolország egyéb területein, ez összesen 151 százalékos növekedés 2019-hez képest. A **keleti szárazföldi útvonalon** (a Fehéroroszországgal, Moldovával, Oroszországgal és Ukrajnával közös szárazföldi határokon keresztül érkezők) az illegális határátlépések 6 százalékkal csökkentek az előző évhez képest (677). A **nyugat-balkáni útvonal** kapcsán fontos elmondani, hogy 2020-ban újra forgalmassá vált és a 2019-es 15 152 darab jogszerűtlen határátlépés helyett már 26 969-re rúgott az illegális belépések száma.⁷ A detektált illegális határátlépések kapcsán fontos az irreguláris migránsok nemzetiségéről is szót ejteni. A Frontex *Risk Analysis* éves riportja szerint 2020-ban – az összes útvonalat vizsgálva – a következő országok állampolgárai követték el a legtöbb illegális határátlépést (*lásd 2. ábra*): Szíria (21 581), Marokkó (17 121), Algéria (13 247), Tunézia (13 191).⁸ Összességében elmondható, hogy a 2020-as 125 224 darab határsértési szám abszolút negatív rekordnak számít, ugyanis hét évvel korábban

---

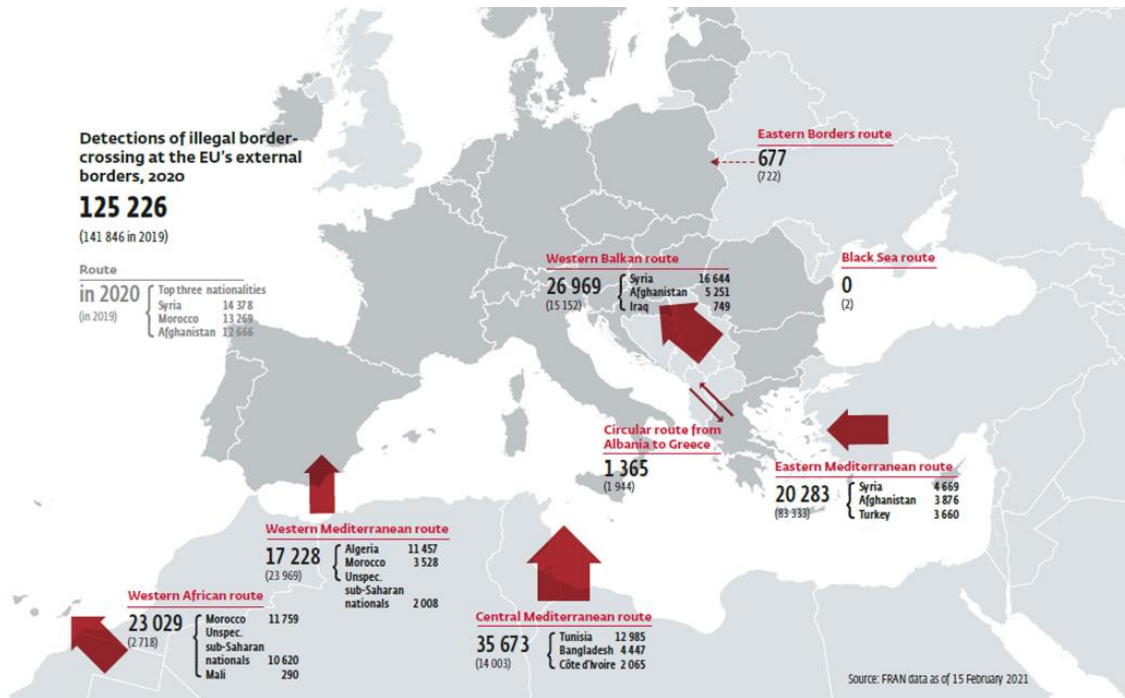
⁵ FRONTEX 2020b.

⁶ FRANCE24 2020.

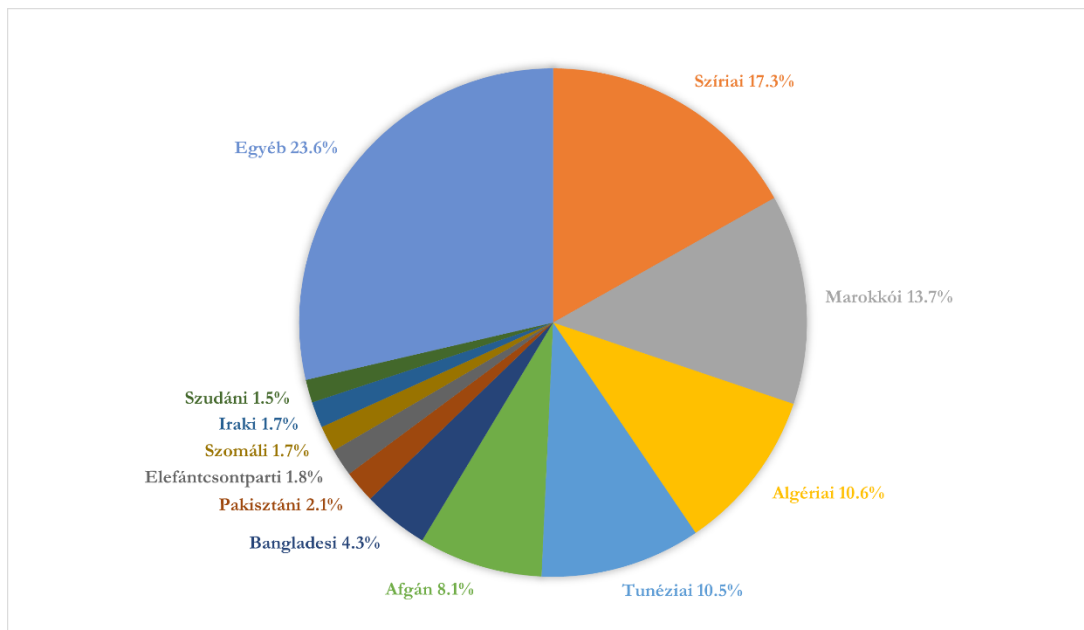
⁷ FRONTEX 2021a. 14.

⁸ *Uo.*

volt ilyen alacsony ez a szám. A tengeren bekövetkezett halálos esetek száma 11 százalékkal növekedett 2019-hez képest: 2020-ban 2 326 halottat vagy eltűntet jelentettek.⁹

1. ábra Detektált illegális határátlépések száma 2020-ban a főbb migrációs útvonalakon¹⁰

2. ábra Az EU külső határain detektált illegális határsértők megoszlása állampolgárság szerint 2020-ban¹¹

⁹ EUROPEAN COMMISSION 2022.

¹⁰ Uo.

¹¹ EUROPEAN COMMISSION 2022.

Az illegális belépések után röviden érdemes kitérni a menedékkérelmek alakulására is. 2020-ban az Európai Unióban összesen mintegy 471 270 menedékkérelmet adtak be, ebből 416 630-at első alkalommal nyújtottak be. 2019-hez képest ez 32 százalékos visszaesést jelentett. A legtöbb első alkalommal benyújtott kérelmet Németországban rögzítették (102 500), majd Spanyolország (86 400), Franciaország (81 800), Görögország (37 900) és Olaszország (21 200) következett.¹² Az EU tagállamainak lakosságához viszonyítva a következő országokban adták be a legtöbbet a menedékkérelmet: Ciprus (792), Málta (468), Görögország (354). 2020-ban 141 000 menedékkérő volt 18 év alatti – közel 10 százalékuk (13 600) kísérő nélküli gyermek. A legtöbb kísérő nélküli gyermek Afganisztánból, Szíriából és Pakisztánból érkezett. 2020-ban az uniós országok 521 000 elsőfokú menekültügyi döntést hoztak. E döntések 41 százaléka volt pozitív: 106 000 személy kapott menekültstátuszt, 50 000 személy kapott kiegészítő védelmi jogállást és 55 000 fő humanitárius okból megadott menekült jogállásban részesült. További 233 000 jogerős döntés született fellebbezést követően, többek között: 22 000 menekültstátuszt, 22 000 kiegészítő védelmi jogállást és 25 000 humanitárius okból megadott menekült jogállást kaptak a kezdeményezők. Összességében az uniós országok 2020-ban mintegy 280 000 embernek nyújtottak védelmet. A legnagyobb csoportok a következő országokból érkeztek: Szíria (az összes védelemben részesített személy 27%-a), Venezuela (17%) és Afganisztán (15%). A kérelmek számának jelentős csökkenése miatt a tagállamoknak valamelyest sikerült behozniuk az lemaradásaikat: 2020 végén 766 000 menedékkérelmek elbírálása volt folyamatban, 18 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban (929 000).¹³

3. A NYITÁS A MIGRÁCIÓS NYOMÁS NÖVEKEDÉSÉT EREDMÉNYEZTE

A koronavírus-járvány 2020-as tombolása után – a COVID-szabályok és intézkedések folyamatos lazulásával párhuzamosan – az illegális határsértések és a beadott menedékkérelmek száma intenzíven nőtt. A Frontex saját elmondása szerint eközben súlyos humán erőforrás-hiánnyal küzdött: nagyon magas volt a betegszabadságon vagy karanténban lévő személyek száma, illetve egyre szerteágazóbb feladatokat kellett ellátnia a személyzetnek.¹⁴ A gazdasági,

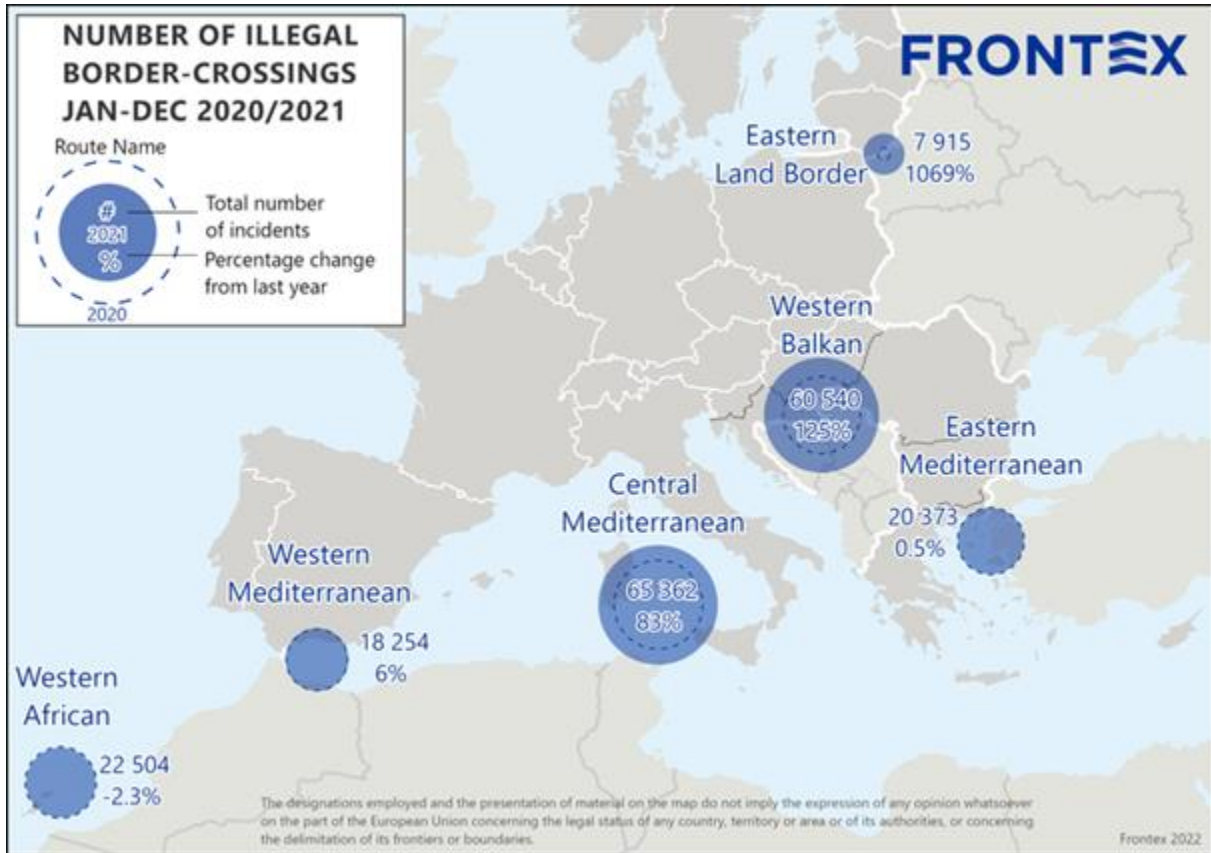
---

¹² EUROSTAT 2022a.

¹³ EUROPEAN COMMISSION 2022.

¹⁴ FRONTEX 2021a. 8.

politikai és társadalmi igények mind afelé mutattak, hogy az országokban muszáj nyitni, különben még tovább mélyül a gazdasági visszaesés mértéke. A korlátozások visszavonása pedig közvetlenül hatott az Európát érintő migrációs folyamatokra. Az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség havonta közölt statisztikái alapján már 2021 szeptemberében látni lehetett, hogy a 2021-es számok jócskán felül fogják múlni a 2020-as adatokat.¹⁵

3. ábra Illegális határátlépések száma 2021-ben a főbb migrációs útvonalakon¹⁶

A Frontex által 2022. január 11-én publikált rövid előzetes évértékelő nem okozott meglepetést: utoljára 2017-ben regisztráltak nagyjából annyi illegális határátlépést (204 718), mint 2021-ben (196 034). Az előzetes statisztika szerint mintegy 196 ezer jogszerűtlen belépés történt az Európai Unió külső határainál¹⁷, azonban az év első felében megjelenő *Risk Analysis* riportban

¹⁵ FRONTEx 2021b.

¹⁶ FRONTEx 2022b.

¹⁷ Uo.

olvashatjuk majd a végleges és hivatalos adatokat. Ez 38%-os növekedést jelent 2019-hez képest és 57%-os növekedést 2020-hoz viszonyítva. Az útvonalak kihasználtságát és a számadatakat böngészve (*lásd 3. ábra*) kitűnik, hogy a globális mobilitásra vonatkozó korlátozások feloldásán kívül más tényezők is jócskán hozzájárultak a migrációs nyomás növekedéséhez.

2021-ben is a **közép-mediterrán útvonal** volt a leggyakrabban használt Európába vezető migrációs útvonal, amely az összes rögzített illegális határátlépés egyharmadát tette ki. Az észlelések száma 183 százalékkal növekedett 2020-hoz képest és leginkább a líbiai, tunéziai és török partok irányából érkeztek tömegek Olaszországba és Máltára.¹⁸ Az átkelési hullám csúcspontján 24 óra leforgása alatt több mint 2 100 fő érkezett az olaszországi Lampedusa szigetére, amely jogosan keltett aggodalmat az ott lakókban. A helyi rendőrség érdekvédelmi képviselője szó szerint robbanásveszély-közelinek titulálta a helyzetet.¹⁹ Míg ebben a régióban leggyakrabban tunéziai migránsokkal lehetett találkozni, fontos kiemelni, hogy 2021-ben újra nagyobb számban tértek vissza egyiptomi bevándorlók erre a folyosóra (hétszeres növekedés 2020-hoz képest). A bangladesi migránsok mellett az egyiptomiak tették ki a Földközi-tenger középső részén érkezők zömét. **A nyugat-mediterrán útvonalon** 2021-ben nagyjából 18 000 érkezésről számoltak be, ami stabilnak mondható 2020 azonos időszakához képest. A migránsok többsége algériai állampolgárságú volt, őket követték a marokkóiak. **A nyugat-afrikai útvonalon** is hasonló számú észlelés történt, mint 2020-ban, mintegy 22 500 darab. A főbb regisztrált nemzetiségek ismét a marokkóiak voltak, őket követték a különböző nyugat-afrikai országok állampolgárai.²⁰ Sajnálatos módon az erőszakosság egyre meghatározóbb elemmé vált ezen az útvonalon is: a Melilla enklávé és Marokkó között húzódó határkerítést tavaly több alkalommal megrohamozták a migránsok²¹, s a jövőben valószínűleg még több kerítésostromnak és erőszakos tüntetésnek lehetünk majd szemtanúi. A 2021-ben észlelt illegális határátlépések közül körülbelül minden tizedik a Földközi-tenger keleti részén történt (20 373), azaz a **kelet-mediterrán útvonalon**. Míg azonban Görögországban továbbra is csökkent az észlelések száma, Cipruson a korábbi évekhez képest jelentős növekedést regisztráltak. Cipruson az észlelések

---

¹⁸ *Uő.*

¹⁹ THE GUARDIAN 2021.

²⁰ FRONTEX 2022b.

²¹ EDWARDS 2021.

(2021-ben összesen mintegy 10 400, ami több mint kétszerese (123%) a 2020-as év azonos időszakának) 2021 utolsó negyedében jelentősen megugrottak, amely az afrikaiak nagyobb arányú megjelenésének volt köszönhető. A **nyugat-balkáni útvonalon** 2020-hoz képest 2021-ben 224 százalékkal nőtt a regisztrált illegális határátlépések száma. Ne felejtjük, hogy 2020 végétől egészen 2021 tavaszáig kaotikus helyzet uralkodott a nyugat-balkáni folyosón. A Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) akkori jelentése szerint több ezer migráns várakozott a bosnyák-horvát határon, hogy bejuthassanak az Európai Unió területére.²² Ez Magyarország szempontjából is kiemelt fontosságú kérdés volt, hiszen a földrajzi közelség miatt könnyen hazánk felé vehették volna az irányt a bevándorlók. Számos jogvédő szervezet és NGO humanitárius válságról, élehetetlen tábori körülményekről és rendőri túlkapásokról számolt be. Ezzel szemben több esetben kiderült, hogy a befogadóközpontokban keletkezett tüzekért maguk az ott lakó migránsok voltak a felelősek.²³ A nyugat-balkáni migrációs helyzet azóta sem oldódott meg, ezért az Európai Unió a hideg téli napok beköszönte miatt még december elején 2,5 millió eurós, azaz közel 1 milliárd forintos támogatást szavazott meg a bosznia-hercegovinai migránsok részére. „*A Bosznia-Hercegovinában rekedt mintegy 4 000 menekültnek és migránsnak, akik közül sokan a szabadban alszanak, menedékre, élelemre, vízre, egészségügyi ellátásra, védelemre és ruházatra van szükségük. E szükségletek kielégítése érdekében az EU készen áll arra, hogy továbbra is humanitárius segítséget nyújtson*”²⁴ – fogalmazott Janez Lenarčič válságkezelésért felelős uniós biztos. A **keleti szárazföldi** határokon 2021-ben nagyjából 8 000 illegális határátlépést észleltek, ami több mint tízszeres növekedést jelent 2020-hoz képest. A számok az év második felében tetőztek, mivel a migrációs nyomás először a litván határra összpontosult, majd ezt követően a lengyel és a lett határra helyeződött át. Már tavasszal olyan híreket lehetett olvasni a sajtóban, hogy Fehéroroszország elnöke azzal fenyegette meg az Európai Uniót, hogy migránsokkal fogja elárasztani az öreg kontinenst.²⁵ Aljakszandr Lukasenka ekkor még arra kérte Lettországot, Litvániát és Lengyelországot, hogy támogassák a Fehéroroszország elleni EU-s szankciók felszámolását, ellenkező esetben megnyitja az ország határait az irreguláris bevándorlók előtt. Majd, mikor látta,

---

²² IOM 2020.

²³ BBC 2020.

²⁴ EURÓPAI BIZOTTSÁG 2021.

²⁵ THE WEEK 2021.

hogy kérése süket fülekre talál, különféle utazási irodákon és külföldi kirendeltségeken keresztül tudatosan megszervezte a migránsok beutaztatását a Közel-Keletről és Afrikából.²⁶ Litvánia azonnal segítséget kért a Frontextől, illetve egy fizikai határzár kiépítésébe kezdett. Litvánia után Lukasenka Lengyelországot is "megcélozta" a migránsokkal, azonban Lengyelország nem kért Frontex-segítséget. Itt szó sem volt a szervezett bűnözői csoportok által szervezett embercsempészségről, jóval inkább a kizsákmányolt és becsapott migránsok tömeges, tudatos és szervezett állami utaztatásáról. Sokan hibrid hadviselésnek nevezték Lukasenka módszereit²⁷, hiszen egy szomszédos állam területi integritását és szuverén főhatalmát úgy fenyegette különféle puha eszközökkel (diplomáciai, gazdasági, társadalmi nyomásgyakorlás), hogy valójában katonai összetűzésre és fizikai kontaktusra nem került sor a két állam fegyveres ereje között. Litvánia után Lengyelországba is átgyűrűzött a probléma, ahol talán még drámaibb szituációk és pattanásig feszült helyzetek alakultak ki: a lengyel határőrség hivatalos Twitter csatornáján novemberben bejelentette, hogy a fehérorosz alakulatok lézersugárral és stroboszkóppal vakították el a lengyel katonákat.²⁸ Sőt, további vádak szerint még az ideiglenes határkerítés lebontásához is hozzáláttak egyes helyeken. A helyzet napjainkban továbbra is feszültnek, de stabilnak mondható.

Ugyanúgy, ahogy 2020 esetében, 2021 kapcsán is érdemes az Európai Unióban beadott menedékkérelmek trendjéről pár szót papírra vetni. A rendelkezésre álló nemzetállami hatósági adatok alapján az Eurostat, az Európai Unió statisztikai hivatala a tagállamokhoz beérkező menedékkérelmeket is összegzi, illetve havi bontásban közli. A 2021.12.14-én frissített táblázat szerint összesen 482 390 darab menedékkérelmet nyújtottak be 2021-ben az EU 27 tagállamában (2020-ban kb. 417 ezret, 2019-ben 698 ezret, 2018-ban 625 ezret). Ebből 406 705 darab volt olyan kérelem, amelyet első alkalommal adtak be. Az adatok szerint továbbra is Németország a menedékkérők első számú célpontja Európában: a német szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal adatai szerint a 2021-es év során összesen 190 816 menedékkérelmet adtak be az ország területén (ebből 148 233 darab első alkalmas benyújtás volt), amely a legnagyobb szám

---

²⁶ HEBEL – REUTER 2021.

²⁷ EU TANÁCSA 2021.

²⁸ BELSAT 2021.

az elmúlt négy évben.²⁹ A német Belügyminisztérium szerint a számok nagymértékben a megengedőbb beutazási szabályoknak köszönhetőek. A második helyen Franciaország áll (97 985/83 860), a harmadikon pedig Spanyolország (58 465/55 365). Magyarországon 2021-ben mintegy 30 kérelmet adtak be az Eurostat adatai szerint. A statisztikák azt mutatják, hogy az Afganisztánból és Szíriából érkező migránsok alkotják a menedékkérők legnagyobb csoportját – együttesen az összes kérelmező egyharmadát tették ki, őket követik a pakisztáni és iraki bevándorlók.³⁰

4. ÖSSZEGZÉS

Ha a 2015-ös (1 822 328) és 2016-os (511 370) illegális határátlépési adatokat nem vesszük figyelembe, akkor egyértelműen kijelenthető, hogy a 2017-es év (204 718) után újfent közel 200 ezer jogszerűtlen határsértést könyveltek el az illetékes hatóságok az EU frontországjaiban (*lásd 4. ábra*). Ezzel a pandémia előtti időkre kúszott vissza az érkezésszám. Talán abban egyet lehet érni, hogy 2021. számos új fordulatot és nem várt kihívást hozott, illetve a vírus felfutásához köthető lezárásokkal és korlátozásokkal teli 2020-as évhez képes sokkal mozgalmasabbnak bizonyult. A főbb migrációs útvonalak újra megteltek és várhatóan 2022-ben is efféle trendszerű növekedést lehet majd tapasztalni – hacsak a nemzeti kormányok és az EU nem vezet be újabb szigorításokat vagy lezárásokat.

Az afganisztáni tálib hatalomátvétel, a koronavírus omikron variánsának elterjedése, a fehér-orosz-török-egyiptomi-líbiai "zsilipek" stabilitása, a vízhiányos térségek és a klímaváltozás által jelentős mértékben sújtott területek elszaporodása sajnos nem kecsegtet sok jóval migrációs szempontból. Jelenleg olyan átmeneti időperiódusban élünk, amikor a nemzetállamok fogukat összeszorítva próbálnak kilábalni a járvány okozta gazdasági és társadalmi sokkból, miközben igen súlyos és geostratégiai szempontból meghatározó biztonsági kihívásokkal kell szembenéznük. 2022-ben minimum négy olyan esemény vagy trend prognosztizálható, amely hat majd Európa biztonsági helyzetére migrációs szempontból: i.) Afganisztánt elhagyók erőteljes meg-

²⁹ BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE 2022. 3.

³⁰ EUROSTAT 2022b.

jelenése a nyugat-balkáni, keleti szárazföldi és kelet-mediterrán útvonalakon; ii.) Lukasenka elnök várhatóan újra a határhoz küldi majd a migránsokat, mielőtt javul az időjárás; iii.) a 2021. december 24-re kitűzött líbiai választások elhalasztása és az új dátum kiválasztása, illetve a szavazás eredménye újabb migrációs hullám kialakulásához vezethet iv.) Afrika – és legfőképp a Száhel államainak – instabilitása, amelyet Marsai Viktor a következőképp ragadott meg: „*A közép- és hosszútávú trendek alapján azonban az afrikai kontinensről, különösen annak szubszaharai régiójából az előbbinél jóval intenzívebb elvándorlás várható Európa felé, amelynek a fő mozgatórugói a túlnépesség, az afrikai államok törékenysége, a fegyveres konfliktusok, a klímaváltozás, az elnyomó politikai rendszerek, illetve a kontinens gazdasági problémái lesznek.*”³¹ A koronavírus visszaszorulása után újfent tömegek indulhatnak Európa felé. Egyrészt azért, mert az eddig érvényben lévő határellenőrzések, utazási korlátozások és az egyéb, az illegális határátlépést megelőző uniós szabályok felpuhulnak, másrészt azért, mert a már amúgy is roppant sérülékeny kibocsátó országokat még inkább a gazdasági és szociális kilátástalanságba lökte a járvány. Az összes, korábban felsorolt biztonsági kihívás kapcsán még nagyon sok a kérdőjel, ám egyvalami biztos: a migrációs válság 2022-ben is velünk marad.

4. ábra Illegális határátlépések az EU külső határainál főbb migrációs útvonalak szerint (2017-2021)³²

Útvonal	Belépési terület(ek)	2017	2018	2019	2020	2021
1. Nyugat-afrikai	Marokkó → Kanári-szigetek	421	1531	2718	23029	22504
2. Nyugat-mediterrán	Marokkó, Algéria → Spanyolország szárazföldi és tengeri határai a Kanári-szigetek nélkül	23143	57034	23969	17228	18281
3. Közép-mediterrán	Líbia, Tunézia → Olaszország, Málta	118962	23485	14003	35673	65362
4. Nyugat-Balkán	Nyugat-balkáni országok → Görögország, Bulgária, Románia, Magyarország, Horvátország	12178	5869	15152	26969	60541
5. Keleti szárazföldi	Fehéroroszország, Oroszország, Ukrajna, Moldova → Románia, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország, Litvánia, Lettország, Észtország, Finnország, Norvégia	776	1084	722	677	7915
6. Kelet-mediterrán	Törökország → Ciprus, Görögország tengeri határa; Görögország és Bulgária szárazföldi határa	42305	56561	83333	20283	20373
6. Egyéb	Fekete-tenger → Bulgária és Románia tengeri határai; Albánia és Észak-Macedónia → Görögország; stb.	6933	4550	1946	1365	1058
Összesen:		204718	150114	141843	125224	196034

³¹ MARSAI 2016. 96.

³² FRONTEX 2019 – FRONTEX 2020a. – FRONTEX 2021a. – FRONTEX 2022b. alapján saját szerk.

FELHASZNÁLT IRODALOM

BBC (2020): *Moria migrants: Fire destroys Greek camp leaving 13,000 without shelter*. BBC, 2020.09.09.

Forrás: <https://www.bbc.com/news/world-europe-54082201> (Megtekintve: 2022.01.15.)

BELSAT (2021): *Poland's police: Belarus servicemen try to blind Polish border guards with strobe lights, lasers*. Belsat, 2021.12.03. Forrás: <https://belsat.eu/en/news/03-12-2021-poland-s-police-belarus-servicemen-try-to-blind-polish-border-guards-with-strobe-lights-lasers/>

(Megtekintve: 2022.01.16.)

BUNDESAMT FÜR MIGRATION UND FLÜCHTLINGE (2022): *Aktuelle Zahlen (12/2021)*. BAMF,

2022.01.12. Forrás: <https://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Statistik/AsylinZahlen/aktuelle-zahlen-dezember-2021.html> (Megtekintve: 2022.01.16.)

EDWARDS, Sam (2021): *The high-tech 'makeover' of Europe's deadly border with Africa*. Rest of World,

2021.05.26. Forrás: <https://restofworld.org/2021/replacing-razor-wire-with-surveillance-technology-in-melilla/> (Megtekintve: 2022.01.15.)

EU TANÁCSA (2021): *Az EU kiterjesztette a Belarusszal szembeni szankciók körét, hogy ezzel is fellépjen a hibrid támadásokkal és a migránsok eszközként való használatával szemben*. EU Tanácsa, 2021.11.15.

Forrás: <https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2021/11/15/belarus-eu-broadens-scope-for-sanctions-to-tackle-hybrid-attacks-and-instrumentalisation-of-migrants/> (Megtekintve: 2022.01.16.)

EURÓPAI BIZOTTSÁG (2021): *EU mobilises additional €2.5 million to support vulnerable refugees and migrants in Bosnia and Herzegovina*. Európai Bizottság, 2021.12.03. Forrás: https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news/eu-mobilises-additional-eu25-million-support-vulnerable-refugees-and-migrants-bosnia-and-herzegovina-2021-12-03_hu

(Megtekintve: 2022.01.15.)

EUROPEAN COMMISSION (2022): *Statistics on migration to Europe*. European Commission. Forrás: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_en (Megtekintve: 2022.01.14.)

EUROSTAT (2022a): *Asylum applicants by type of applicant, citizenship, age and sex - monthly data (rounded)*. Eurostat, 2022. Forrás: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/MIGR_ASYAPPCTZM_custom_1917874/default/table?lang=en (Megtekintve: 2022.01.16.)

EUROSTAT (2022b): *Asylum statistics*. Eurostat, 2022. Forrás: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics#Number_of_asylum_applicants:_decrease_in_2020 (Megtekintve: 2022.01.14.)

FRANCE24 (2020): *Turkey says will not stop refugees from reaching Europe after troops killed in Syria*. France24, 2020.02.28. Forrás: <https://www.france24.com/en/20200228-turkey-says-will-not-refugees-from-reaching-europe-after-troops-killed-in-syrian-air-strike> (Megtekintve: 2022.01.13.)

FRONTEX (2019): *Risk Analysis for 2019*. Frontex, 2019.02.20. Forrás: <https://frontex.europa.eu/publications/risk-analysis-for-2019-RPPmXE> (Megtekintve: 2022.01.13.)

FRONTEX (2020a): *Risk Analysis for 2020*. Frontex, 2020.04.28. Forrás: <https://frontex.europa.eu/publications/frontex-releases-risk-analysis-for-2020-vp0TZ7> (Megtekintve: 2022.01.13.)

FRONTEX (2020b): *Situation at EU external borders in April – Detections lowest since 2009*. Frontex, 2020.05.12. Forrás: <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/situation-at-eu-external-borders-in-april-detections-lowest-since-2009-mJE5Uv> (Megtekintve: 2022.01.14.)

FRONTEX (2021a): *Risk Analysis for 2021*. Frontex, 2021.06.30. Forrás: <https://frontex.europa.eu/publications/frontex-releases-risk-analysis-for-2021-MmzGI0> (Megtekintve: 2022.01.14.)

FRONTEX (2021b): *Migratory situation at EU's borders in September: Increase on the Central Mediterranean and Western Balkan routes*. Frontex, 2021.10.15. Forrás: <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/migratory-situation-at-eu-s-borders-in-september-increase-on-the-central-mediterranean-and-western-balkan-routes-RZRnEH> (Megtekintve: 2022.01.14.)

FRONTEX (2022a): *Migratory Map*. Frontex, 2022. Forrás: <https://frontex.europa.eu/we-know/migratory-map/> (Megtekintve: 2022.01.13.)

FRONTEX (2022b): *EU external borders in 2021: Arrivals above pre-pandemic levels*. Frontex, 2022.01.11. Forrás: <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/news-release/eu-external-borders-in-2021-arrivals-above-pre-pandemic-levels-CxVMNN> (Megtekintve: 2022.01.13.)

HEBEL, Christina – REUTER, Christoph (2021): *How Belarus Is Funneling Refugees into the EU*. Spiegel, 2021.08.17. Forrás: <https://www.spiegel.de/international/europe/lukashenko-s-revenge-how-belarus-is-funneling-refugees-into-the-eu-a-a3151fc2-9b3b-4812-a63a-298ea26f55b0> (Megtekintve: 2022.01.16.)

IOM (2020): *Thousands of Migrants Forced to Sleep Rough after Closure, Destruction of Bosnia Camp*. IOM, 2020.12.24. Forrás: <https://eea.iom.int/news/thousands-migrants-forced-sleep-rough-after-closure-destruction-bosnia-camp> (Megtekintve: 2022.01.15.)

MARSAI Viktor (2016): *A migrációs diskurzus margójára – Afrika mint kibocsátó régió*. Nemzet és Biztonság 2016/4. szám, 96–127.

THE GUARDIAN (2021): *More than 2,000 migrants arrive on Italian island in 24 hours*. The Guardian, 2021.05.10. Forrás: <https://www.theguardian.com/world/2021/may/10/more-than-2000-migrants-arrive-on-italian-island-lampedusa-in-24-hours> (Megtekintve: 2022.01.15.)

THE WEEK (2021): *Belarus dictator threatens to 'flood EU with drugs and migrants'*. The Week, 2021.05.28. Forrás: <https://www.theweek.co.uk/news/world-news/europe/952979/belarus-dictator-threatens-flood-eu-with-drugs-migrants-avoid-sanctions> (Megtekintve: 2022.01.15.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Kóczán András Imre

Lektorálta: Dr. habil. Marsai Viktor

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik, és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Tóth Klaudia, 2022

© Migrációkutató Intézet, 2022

ISSN 2677-1780